

نوروز

روز اول سال هجری شمسی روز تجلیل از سال نو است. که سابقه این جشن به چندین هزار سال می‌رسد. این روز را در افغانستان جشن خاص می‌گیرند و مردم شادی میکنند و لباسهای جدید میپوشند. مخصوصاً اطفال شادی کنان از خانه های خود با والدین خود در چمنزار ها سبزه را لگد مینمایند و در باغها میله میروند و جهت تبریکی سال نو مردم افغانستان به خانه های یکدیگر میروند. اقسام میوه ها، شربت‌ها، و غذا های لذیذ را برای مهمانها تعارف مینمایند. مخصوصاً درین روز اول(اول نوروز) سفره های بزرگ را در خانه های خود هموار میکنند و هفت قسم میوه و غذا که حرف اول آن سین باشد، میچینند. مثلاً سنجد - سرکه - سبزه - سمنک - سیر - سیب - سبزی پالک و غیره میوه های گوناگون را از قبیل کشمش - غولنگ - سنجد - کشته - خسته را چند روز قبل بنام هفت سین در بین ظرف های بزرگ با آب میاندازند و در ایام روز نوروز در خانه های اقوام و دوستان خود تقسیم مینمایند. گویا یک طعم شیرین و لذیذ را دارا میباشد و همچنین در شب نوروز مردم عادت دارند که ماهی و جلیبی بپزند و قورمه سبزی و قورمه خروس سفید به قسم نذر نوروزی تهیه میدارند. مخصوصاً بعضی مردم نذر قاووت که از نخود بریان کوبیده شده با حلوائ نوزی در بین سفره های خاص میپيچند و یک عدد آئینه و شانہ را میمانند و منتظر مهمان بسیار محبوب خود که عبارت از حضرت شاه ولایت مآب علی ع باشد میباشند. صبح که میشود بالای این سفره می‌آیند و شادی کنان میگویند که مهمان به خانه ما تشریف آورد و روی ظرف قاووت لمس کرده و از آن نوش جان کرده است. بعداً این حلوا و قاووت را به قسم تبرک به مهمانها در روز نوروز تقدیم میدارند.

در افغانستان مردم علاقه دارند که روز اول سال نو را (نوروز) در مزار شریف بزیارت مزار شاه اولیا علی ع میروند و در آنجا جشن بزرگ تجلیل کنند. از سائر کشور های همسایه افغانستان یعنی پاکستان - ایران و غیره به زیارت مزار شریف نیز میآیند و درین جشن اشتراک میکنند گویا هر سال شهر مزار شریف میزبان زیارت کننده گان جشن نوروز است. و علم مبارک سخی شاه مردان در صحن روضه بحضور داشت هزاران نفر بلند میشود و قتیکه علم مبارک بر احتی بلند شد مردم میگویند، سالی که میآید سال نیک است. بعضی ها عقیده بر آن دارند که روز نوروز روز ولایت مولای متقیان علی است و از همینجاست که در کابل مردم به زیارت سخی میروند.

این روز میله دهقان نیز نامیده میشود ، میله باستانی زراعت و کشت و کار شروع میکنند. و هزاران نهال را بزمین غرس مینمایند. درین روز برنامه های تفریحی زیادی موجود میباشد و کسانی حیوانات اهلی از قبیل گاو ، قچ ، و گاو قلبه ای و غیره را که بصورت چاق و بزرگ تربیه کرده اندو با خود میآورند و جایزه میگیرند. وزارت زراعت درین حصه مشوق چنین عمل است.

درین روز مردم افغانستان نذرهای متنوع دارند. مثلاً شیر برنج - شوله زرد - روت و کلچه برنجی - قووت و شربت هفت سین - سیزی چلو و مرغ سفید - ماهی و جلیبی - کشمش نخود - سمنک با گردوی تازه که این نذر ها اختصاص به هریک از اعضای فامیل دارد تا در آینده صحتندی و سلامتی نصیب شان شود.

وقتی یک خانواده نذر سمنک خود را میدهد چند روز قبل از نوروز گندم را در یک ظرف، همواره نمدار و مرطوب نگه میدارد تا اینکه گندم سبز شود و قتیکه کاملاً سبز شد ریشه آنرا کوبیده در یک دیگ بزرگ با آب جوش میدهد و کم کم آرد بالای آن میاندازد و از سر شب تا صبح کفچه میزنند تا اینکه از اثر جوشیدن سخت و شیرین شود. و با صدای بلند آواز خوانی میکنند و دفچه میزنند. باین ترتیب سمنک پخته میشود. و فردای آنروز یک شخص قابل احترام را خواسته و سر دیگ را بازو سمنک را به ظرف های جدا گانه باقوام و خویشاوندان خود تقسیم میکنند و در منزل شان که بعضی اشخاص جهت تیریکی سال نو میآیند برای شان تعارف میکنند.

باین ترتیب از قدیم الایام تا کنون جشن نوروز با محتویات خاص آن در کشور ما افغانستان رواج دارد و تجلیل میشود.

غلام عباس قیام